

สารบัญ

อารัมภบท	ทำไมถึงนำกลับมาทำใหม่	7
บทนำ	หุกลีงเริ่มตันจากคำตามที่ว่า...	15
บทที่ 1	ชีวิตที่ดีเป็นอย่างไร	27
บทที่ 2	รีอกระเป่า	47
บทที่ 3	จัดกระเป่าที่นที่อยู่ใหม่	65
บทที่ 4	จัดกระเป่าความสัมพันธ์ใหม่	79
บทที่ 5	จัดกระเป่างานใหม่	105
บทที่ 6	จัดกระเป่าจุดมุ่งหมายใหม่	135
บทที่ 7	อีระบบเส้นหางเดิน	183
บทส่งท้าย	ปลดเปลื้องสัมภาระ	215
บันทึกการจัดกระเป่า		
	• แบบสำรวจชีวิตที่ดี	231
	• เช็กลิสต์ชีวิตที่ดี	235
	• จับกลุ่มจัดกระเป่า	241

แหล่งข้อมูลสำหรับการจัดระเบียบ	251
หมายเหตุ	255
ประวัติผู้เขียน	257

SAMPLE

อาร์มกบท

ทำไมถึงนำกลับมาทำใหม่

เพราะโลกบอกให้เราเห็นว่าถึงเวลาต้องปรับปรุงเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ให้ใหม่เสียแล้ว

เรารู้เลยว่าแนวคิดนี้กำลังแจ่มแจ้งเกิดเมื่อได้เห็นฮอลลีวูดนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์

ในภาพยนตร์เรื่อง *Up in the Air* ปี 2009 ที่ได้รับคำชมอย่างล้นหลาม จอร์จ คลูนีย์ ชูปเปอร์สตาร์ชื่อดังรับบทเป็นไรอัน บิงแฮม ผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับลดขนาดองค์กร เขามีบทพูดกินใจเกี่ยวกับการปลดเปลื้องสัมภาระออกจากชีวิตทั้งทางกายและทางใจ โดยนำไปเปรียบกับการรื้อ “กระเป๋ากัน” ออกมาจัดใหม่

เป็นเรื่องบังเอิญหรือเปล่า ก็ไม่แน่

ลอกแนวคิดกันไปใช่ไหม ขอสารภาพว่าเราก็อดคิดไม่ได้

แต่คำอธิบายที่ดีที่สุดก็คือ มันเป็นความเชื่อที่สังคมมีร่วมกัน หรือที่บางครั้งเรียกว่าเป็น “จิตวิญญาณแห่งยุคสมัย (zeitgeist)” ซึ่งอำนาจรับแนวคิดการจัดกระเป๋ากันใหม่ให้ชีวิตอย่างเต็มที่เมื่อเวลาผ่านไป

นับตั้งแต่หนังสือเล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1994 และครั้งที่สองในปี 1999 เราได้เห็นแนวคิดการจัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตถือกำเนิดขึ้นซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

หากเราย้อนกลับไปในช่วงซบเซาของศตวรรษที่ 20 ทักษะการ “จัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิต” หรือพิจารณาชีวิตอย่างเป็นระบบและค้นหาความหมายเฉพาะตัวของกรรมวิธีที่ดียังเป็นแค่ทางเลือกสำหรับผู้ใหญ่วัยกลางคน ซึ่งประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและอาชีพการงานมาระดับหนึ่งแล้ว แต่หลังจากเราก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มานานกว่า 20 ปี มันก็กลายเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้คนทุกเพศทุกวัย การจัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตนั้นเป็นทักษะการเอาตัวรอดที่จำเป็น ไม่ว่าจะสำหรับคนวัยหนุ่มสาวที่กำลังหางาน วัยกลางคนที่อยากเปลี่ยนงาน หรือวัยสูงอายุที่กำลังเผชิญกับความท้าทายของชีวิตหลังเกษียณ

เหตุวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 ไม่เพียงเปลี่ยนชีวิตของชาวอเมริกัน แต่ยังส่งผลต่อคนทั่วโลก ตั้งแต่เกิดเหตุครานั้น ผู้คนทุกเพศทุกวัยต่างก็ปรารถนาที่จะเข้าใจชีวิตมากกว่าที่เคยเป็นมา แต่นำขั้นที่เรากลับทำความเข้าใจมันได้ยากขึ้นกว่าเดิมเสียอีก

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ อายุขัยที่ยืนยาวมากขึ้น รวมถึงทัศนคติใหม่ที่มีต่อการเกษียณล้วนเป็นปัจจัยที่กำลังปฏิวัติวิถีการดำรงชีวิตและการทำงานของเร การเปลี่ยนแปลงนี้กระตุ้นให้ผู้คนหันกลับมาถามตัวเองอย่างจริงจังว่าเราเป็นใคร ทั้งในฐานะคนคนหนึ่งและในฐานะสมาชิกของสังคม

ผู้คนเหนื่อยล้ากับความรับผิดชอบที่ท่วมทับและการเปลี่ยนแปลงไม่รู้จบ ต่างคนต่างหมดพลังไปกับการต้องแบกรับภาระอันหนักอึ้งทั้งจากที่ทำงาน สังคม และความสัมพันธ์

เหนือสิ่งอื่นใด พวกเขาหลงลืมความสนุกสนาน ความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติ และความตื่นตาตื่นใจกับสิ่งต่าง ๆ บนโลกใบนี้

หลายคนไม่มีความสุขหรือมีความสุขได้ไม่เท่าที่ต้องการ นับวันยิ่งรู้สึกไม่เชื่อมโยงกับโลกของการงาน ความสัมพันธ์ และประสบการณ์ล้ำลึกจากการสัมผัสบางสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าตัวเอง

ข่าวดีคือเราทุกคนถูกสร้างมาให้ค้นหาความเชื่อมโยงดังกล่าว เราเพียงต้องการกรอบหรือระบบไว้เป็นแนวทางให้ทำเช่นนั้นได้ และเนื้อหาในหนังสือฉบับปรับปรุงใหม่นี้จะมอบแนวทางอันเป็นระบบในแบบที่จะช่วยปลุกความเป็นเด็กและความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติในตัวเรา รวมถึงเป็นแรงบันดาลใจให้เราเดินทางต่อไป

ตลอดสิบเจ็ดปีนับตั้งแต่ตีพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นครั้งแรกมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย หากย้อนกลับไปในปี 1994 ในบรรดาคนที่เรารู้จักน้อยคนนักที่จะมีโทรศัพท์มือถือ ส่วนอินเทอร์เน็ตยังคงเป็นเพียงสนามเด็กเล่นของพวกเขาคลังค์เทคโนโลยี แต่สมัยนี้คงแทบไม่มีใครนึกภาพออกว่าจะใช้ชีวิตอย่างไรหากปราศจากเครื่องมือเหล่านั้น

โลกของการทำงานเองก็เปลี่ยนแปลงไปมากเช่นกัน เมื่อก่อนคนส่วนใหญ่นิยมทำงานบริษัทเดียวไปตลอดชีวิตจนเป็นเรื่องปกติ หรืออย่างน้อยก็เป็นชีวิตในอุดมคติของคนยุคนั้น แต่ในปัจจุบันความคิดนี้คงประหลาดพอ ๆ กับการจ้างพนักงานพิมพ์ดีด โลกาภิวัตน์ที่เคยเป็นแค่คำพูดติดปากได้กลายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงทั่วทุกแห่ง แถมยังฝังรากลึกจนตกเป็นเป้าโจมตีของผู้คนที่ตั้งคำถามอย่างจริงจังถึงความหมายและเป้าหมายของบริษัทในทุกวันนี้ วิกฤติการเงินกลายเป็น “เรื่องปกติในโลกยุคใหม่” พนักงานนับล้านถูกปรับลดหรือเพิ่มจำนวนตามความเหมาะสม ในขณะที่ความผันผวนของตลาดยังคงสร้างความเสียหายต่อบริษัทและองค์กรจำนวนมากไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือใหญ่

ส่วนการเปลี่ยนแปลงในชีวิตส่วนตัวของเรานั้นถึงแม้จะเป็นเรื่องเล็กกว่า แต่ก็ไม่ได้ดู่น้อยไปกว่ากันเลย หลังจากที่หนังสือฉบับตีพิมพ์ครั้งแรกออกวางจำหน่าย เราทั้งคู่ตัดสินใจแน่วแน่ที่จะยกเครื่องชีวิตครั้งใหญ่ทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว เพื่อให้มองเห็นภาพของการ

มีชีวิตที่ดีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นั่นคือ การอยู่ในที่ที่เป็นของเรา กับคนที่เรารัก ได้ทำงานที่ใช้ และใช้ชีวิตอย่างมีจุดมุ่งหมาย

หลังจากตีพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นครั้งที่สอง เรายังคงวกกลับมา ประเมินชีวิตซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยใช้เกณฑ์ทั้งสี่ข้อนี้ระหว่าง “จัดกระเป๋าใหม่ ให้ชีวิต” ตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มีชีวิตที่ดีตามที่เรา แต่ละคนวาดหวังไว้

ริชาร์ดได้ทำการปรับโครงสร้างการฝึกอบรมในองค์กรโดยเน้นการ พุดและการเขียนมากขึ้น ส่วนเดฟร่ำเรียนจนจบปริญญาโทด้านปรัชญา และปัจจุบันเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในสาขาที่เขาเลือก ริชาร์ดซึ่งเริ่มต้น ค้นหาที่ที่เป็นของเขาโดยย้ายไปอยู่บ้านแถวชนบทริมแม่น้ำเซนต์คอรอย แต่บางครั้งก็รู้สึกว้าเหวี่ของเขาคือคอนโดเล็ก ๆ ใกล้ที่ทำงานในเมืองแฝด อย่างมินนิอาโปลิสกับเซนต์พอล ทางด้านเดฟตัดสินใจซื้อบ้านทั้งที่ ก่อนหน้านี้เคยสาบานว่าจะไม่มีวันทำเช่นนั้น

แม้แต่เป้าหมายในชีวิตคนเราก็ยังมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอด เดิมที ริชาร์ดเคยตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะ “ช่วยให้ผู้อื่นค้นพบและแสดงออกถึง ตัวตนที่แท้จริง” ต่อมาก็เปลี่ยนให้ง่ายขึ้นเป็น “การตามหาสิ่งที่ใช่” แล้ว ถูกแทนที่ด้วย “การฝึกจิตให้ตื่นรู้” พุดอีกนัยหนึ่งคือตอนนี้เขาของ เป้าหมายในชีวิตว่าเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้อื่นมองเห็นภาพเป้าหมายใน ชีวิตของตัวเอง ส่วนเดฟที่เคยมองว่าตัวเองเกิดมาเพื่อเป็นนักเขียน ภายหลังก็หันมายึดอาชีพนักปรัชญาการศึกษา ปัจจุบันเป้าหมายในชีวิต ของเดฟคือการสอนและเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เยาวชน เขานิยามมันว่าเป็น “การต่อ ยอดการสื่อสาร”

ตลอดการเปลี่ยนแปลงนั้นเรายังพบว่า มีเรื่องให้ต้องคอย “รู้” ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ต้องคอยทบทวนว่าตัวเองเป็นใครแล้วทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ต้องคอยพิจารณาว่าเรากำลังแบกอะไรอยู่ จากนั้นก็ถามตัวเองว่ายังจำเป็น ต้องใช้มันสำหรับการเดินทางต่อไปหรือไม่

เมื่อเดินมาถึงทางแยก เราก็ตรวจสอบชีวิตและตัวเลือกที่มีตาม
แนวทางการจัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิต เราสงสัยว่าสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีความสุข
คืออะไร สิ่งไหนที่ควรพกติดตัวไปหรือควรทิ้งไว้ข้างหลัง สิ่งไหนที่ต้อง
ไขว่คว้าเพื่อให้ได้มาหรือต้องยอมปล่อยให้มือ รวมถึงสิ่งไหนที่ต้องทำและ
จะทำกับใครด้วย

ระหว่างจัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิต เราแต่ละคนได้สัมผัสกับทั้งความ
เบิกบานและความท้อทลาย กล่าวคือ เราพยายามค้นหาสิ่งที่สำคัญอย่าง
แท้จริง และค้นหาความรู้สึกเป็นอิสระจากการได้เลือกแสดงตัวตนจริง ๆ
ของเราทั้งในชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน เรายังได้ข่าวจากผู้อ่าน
นับพันที่ลงมือจัดกระเป๋าชีวิตตัวเองเสียใหม่ ซึ่งอยากเล่าถึงความท้อทลาย
และชัยชนะที่ได้สัมผัสระหว่างทาง

อย่างที่ได้กล่าวไว้ในฉบับพิมพ์ครั้งที่สอง หนึ่งในบทเรียนที่น่าสนใจ
ที่สุดคือกระบวนการนี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นครั้งเดียวจบ มันคือประสบการณ์
ที่จะอยู่กับคุณ คอยกระตุ้นให้คุณคิดและหมั่นทบทวนตัวเองอยู่เสมอ

อีกเรื่องที่ได้เห็นได้ชัดยิ่งขึ้นคือคุณค่าและความสำคัญของการหมั่น
จัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตที่เราเผลอมองข้ามไป มันไม่ใช่แค่การปรับแก้
ระหว่างทางอย่างที่เคยเข้าใจ แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นในการนำทาง ไม่มีใคร
ไปถึงฝั่งฝันที่หวังไว้ได้หากไม่รู้จักรหมั่นทบทวนจุดหมายปลายทางและวิธี
ไปให้ถึงที่นั่น

เราได้เข้าใจแล้วว่า การจัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตเป็นกระบวนการที่ต้อง
ทำตลอดชีวิต ด้วยความใส่ใจอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตัวเรามีพลัง อยู่กับ
ปัจจุบัน และมองไปยังอนาคตอย่างมีความหวัง

เดิมที่เราคิดว่า การจัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตเป็นสิ่งที่ทำเพียงครั้งเดียว
(หรืออย่างมากที่สุดก็แค่ไม่กี่ครั้ง) เพื่อรับมือกับความทุกข์ท้อแท้หรือหงุดหงิดใจ
ในยามที่ชีวิตไม่เป็นดังหวัง ทว่าตอนนี้เราเข้าใจแล้วว่านี่เป็นกระบวนการ
เชิงรุก ในแต่ละย่างก้าวของชีวิต เราจำเป็นต้องทบทวนซ้ำถึงสิ่งที่นำ

เรามาถึงจุดนี้ หมั่นถามตัวเองเสมอว่าตัวเลือกที่พาเราเดินทางมาไกลขนาดนี้ยังช่วยหนุนให้เราไปต่อได้หรือมันคอยจู้จี้เราอยู่กันแน่

นี่นำไปสู่คำถามที่ลึกซึ้งแต่ก็เป็นคำถามที่ขาดไม่ได้...หากเรายังไม่อยากรู้สึกว่ามีชีวิต

ระหว่างที่จัดทำหนังสือฉบับปรับปรุงใหม่นี้เราไม่ใช่หนุ่ม ๆ แล้ว แต่ได้เลื่อนขั้นเป็น “ผู้สูงวัย” กันทั้งคู่ เดฟนั้นยังเข้าสู่วัยห้าสิบ ส่วน ริชาร์ดก็ได้สิทธิจากโครงการประกันสุขภาพสำหรับผู้มีอายุเกินหกสิบห้าปี ไปเมื่อห้าปีก่อน เราต่างถือบัตรสมาชิกของสมาคมผู้เกษียณอายุแห่งอเมริกา แต่ยังไม่รู้สึกกระชุ่มกระชวยดีอยู่ โดยเฉพาะในสองเรื่องต่อไปนี้

เรื่องแรกคือเรารู้สึกได้ถึงพลังกายพลังใจที่ดูเหมือนจะมาจากการเติมใจवादภาพชีวิตของตัวเองใหม่ เรื่องที่สองคือเรารู้สึกกระชุ่มกระชวยจากการมีเรื่องที่ยังไม่รู้ (หรือที่เข้าใจไปเองว่ารู้) การจัดการกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตทำให้เราตระหนักว่าชีวิตยังคงเป็นกระบวนการค้นพบเสมอ และจะเป็นเช่นนั้นตลอดไป เราเข้าใจอย่างทะลุปรุโปร่งแล้วว่า การจัดการกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตไม่ได้เน้นการไปให้ถึงจุดหมาย แต่ยังเน้นการเรียนรู้ในระหว่างการเดินทางอีกด้วย

เราได้ตระหนักว่ากุญแจสำคัญของกระบวนการค้นพบนี้อยู่ที่ตัวเรา หากอยากสัมผัสถึงการมีชีวิตอยู่อย่างแท้จริง เราต้องมองเข้าไปภายในตัวเราเองซ้ำ ๆ ถ้าอยากรู้ว่าเราเดินทางมาถึงไหน กำลังจะไปที่ไหน และจะไปถึงที่นั่นได้อย่างไร เราต้องเรียนรู้ที่จะเชื่อมั่นในเข็มทิศชีวิตภายในตัวเรา

พูดง่าย ๆ ก็คือ เราต้องหมั่นรู้และจัดการกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตอยู่เสมอ “การรู้กระเป๋า” หมายถึงการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนถึงสิ่งต่าง ๆ ที่กำลังแบกและเหตุผลที่ต้องแบกเอาไว้ เพื่อดูว่าสิ่งที่อยู่ในครอบครอง ความสัมพันธ์ จุดมุ่งหมาย และหน้าที่การงานของเรายังคงช่วยให้เราก้าวไปข้างหน้าหรือว่ากำลังจู้จี้เราอยู่

ส่วน “การจัดกระเป๋าใหม่” คือการไตร่ตรองและเลือกตัดสินใจอย่างต่อเนือง จัดลำดับความสำคัญ ปรับมุมมองเกี่ยวกับการมีชีวิตที่ดี และค้นพบความหมายใหม่ของการมีชีวิตอยู่

แต่เดิมเราเขียนหนังสือเล่มนี้ในรูปแบบของบันทึกเหตุการณ์การ จัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตของเราเอง ฉบับปรับปรุงใหม่นี้ก็ใช้รูปแบบเดียวกัน เพียงแต่มีการขยายความเพิ่มเติม โดยกล่าวถึงแต่ละครั้งที่เรารู้และ จัดกระเป๋าใหม่ให้ชีวิตตลอดหลายปีที่ผ่านมา ในช่วงเกือบยี่สิบปีนับตั้งแต่ ตีพิมพ์ครั้งแรก ประสบการณ์การจัดกระเป๋าของผู้ที่ช่วยให้เราได้คิดใน หลาย ๆ เรื่อง (แม้หลายครั้งจะยังไม่แตกฉานมากนัก) เมื่อบวกกับความ พยายามจัดกระเป๋าอย่างต่อเนื่องของเราทั้งคู่ก็ทำให้เราเข้าใจการมีชีวิต ที่ดีและวิธีที่ช่วยให้มีชีวิตเช่นนั้นด้วย

เราขอมอบบันทึกฉบับปรับปรุงใหม่นี้ให้เป็นเสมือนตำราแนะแนว ทางสู่อนาคตสำหรับเพื่อนร่วมเดินทางของเรา มันอาจช่วยให้แต่ละก้าว บนเส้นทางสู่ชีวิตที่ดีของคุณเบาสบายขึ้นก็เป็นได้

SAMPLE

บทนำ

ทุกสิ่งเริ่มต้นจากคำถามที่ว่า...

ทั้งหมดนี้ทำให้คุณมีความสุขไหม

— ผู้อาวุโสแห่งชนเผ่ามาไซ

ริชาร์ดเล่าถึงที่มาของเรื่องทั้งหมด

บ่ายแก่ ๆ วันหนึ่ง ระหว่างเดินข้ามที่ราบสูงตามแนวตะเข็บ
ของทุ่งหญ้าเซเรนเกตีในแอฟริกาตะวันออก ผมก็ได้พบกับ
ประสบการณ์เปลี่ยนชีวิต

แอฟริกาตะวันออกกำลังเผชิญกับภัยแล้งครั้งร้ายแรง
ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ ทุ่งกว้างแห้งแตกเป็นผุยผง
แม่น้ำลำธารแห้งขอด ท้องทุ่งที่เคยเขียวชอุ่มเหลือเพียง
กองฟางแข็งกรัง มวลดอกไม้ที่เคยแต่งแต้มด้วยสีส้มทั้ง
สีเขียว สีม่วง และสีน้ำเงินกลับซีดจาง สิ่งเดียวที่ดูจะ
เคลื่อนไหวมีเพียงลมหมุนที่พัดฝุ่นฟุ้งกระจายไปทั่ว ก่อนจะ
ร่วงลงแตะแผ่นดินที่แตกกระแหง

ไกลออกไปในดินแดนเซเรนเกตีอันแห้งแล้ง ผุ่สัตว์
จำนวนมากกว่าล้านตัวพากันเคลื่อนขบวนเพื่อเสาะหา
อาหารและน้ำ ตามทางเต็มไปด้วยรอยย่ำของกีบเท้าสัตว์ที่
อพยพ พวกมันวิ่งกรูข้ามทุ่งหญ้าทอดยาวหลายกิโลเมตร
ช่างเป็นภาพที่น่าตื่นตาตื่นใจและไม่เหมือนภาพอื่นใดในโลก

ดวงอาทิตย์ค่อยต่ำก่อให้เกิดภาพลวงตาสะท้อน
เป็นเงา น้ำบนผืนดินก่อนจะหายวับไปกับตา แต่อากาศ
ยังคงร้อนระอุราวกับผืนร้ายที่ดูปลั่งในดวงจันทร์เต็มคืน เรา
นั่งกันอยู่ในรถแลนด์โรเวอร์ รู้สึกราวกับเป็นตุ๊กตาผ้าที่ถูก
มัดไว้กับที่นั่ง รอยแตกตามข้างรถดูเอาฝุ่นเข้ามาจนฟุ้งไป
ทั่วตัว เศษผงเกาะติดตามรูขุมขนจนรู้สึกตัวแห้งกรังไม่ต่าง
จากผืนดินโดยรอบ

ในฐานะผู้นำกลุ่มนักผจญภัยวัยกลางคนสิบสองคนที่
ได้เดินทางนับหมื่นกิโลเมตรมาเข้าร่วม “คณะสำรวจชีวิต”
เพื่อเผชิญหน้ากับทวีปแอฟริกาและกับตัวเอง ผมรู้สึก
เหนื่อยล้ามากเป็นพิเศษ บางครั้งก็อดรู้สึกไม่ได้ว่าหน้าที่
รับผิดชอบทั้งการดูแลความปลอดภัยและการทำกิจกรรม
ให้ต่อเนื่องนั้นช่างน่าหนักใจไม่แพ้อากาศร้อนเลยทีเดียว

เราจอดรถและพักกันที่மாகาดูรู หมู่บ้านเล็ก ๆ ของ
ชนเผ่ามาไซบนที่ราบสูงเหนือทุ่งหญ้าเซเรนเกตี โดยตั้งใจ
จะพักแรมที่นี่สักคืนก่อนจะสะพายเป้ขึ้นป่าออกเดินทางใน
เช้าวันรุ่งขึ้น

จู่ ๆ ชายชาวมาไซรูปร่างผอมสูงท่าทางองอาจก็
กระโดดเข้ามายื่นประจันหน้าเรา เขาปักหมอกลงกับพื้น
แล้วยืนทรงตัวด้วยขาข้างเดียวราวกับนกกระสา ส่วนขา
อีกข้างยกขึ้นทาบกับต้นขาด้านในของขาข้างที่ทรงตัวอยู่

ก่อนจะขยับดาบสั้นที่ห้อยอยู่ข้างเอวให้เข้าที่ จากนั้นก็
ตวัดผ้าห่มขึ้นคลุมกายด้วยความมั่นใจที่ช่วยเสริมให้ท่วงท่า
เรียบ ๆ นี้อูสง่างาม ดวงตาสีเข้มจ้องมองพวกเราราวกับ
กำลังสำรวจห้องทุ่งโล่งเตียนที่อยู่เบื้องหลัง ใบหน้าเคร่งขรึม
แลดูไร้ความรู้สึก

ทันใดนั้นเขาก็ยิ้มกว้างและเอ่ยทักทายเป็นภาษาอังกฤษปนสวาฮีลี

“แฉมโบ! ยินดีต้อนรับสู่โบมาของผม!”

เขาพูดเร็วกับเดวิด ปีเตอร์สัน ซึ่งเป็นไกด์นำทาง
ตอนแรกก็จ้องพวกเราเขม็ง แล้วพยักพืดไปทางฝูงวัว
ควายที่อยู่ใกล้ ๆ พลันมีเสียงหัวเราะดังมาจากพุ่มไม้ที่
บรรดาเด็ก ๆ และผู้หญิงแอบซ่อนอยู่

“เขาพูดว่าไงเหรอ” พวกเราถาม

เดวิดยิ้ม “เราหวังว่ากลิ่นขี้วัวขี้ควายคงไม่เหม็น
เกินไปสำหรับพวกคุณนะ”

นี่ช่วยให้บรรยากาศผ่อนคลายลงทันที เสียงหัวเราะ
ของพวกเราดังลั่นทุ่งร่วมกับเสียงของเจ้าบ้าน อีกฝ่าย
แนะนำตัวว่าชื่อธาดิอุส โอลิ โคยี เป็นผู้นำหมู่บ้านที่นี่
เขาจับมือผมแน่นและเชิญทุกคนในกลุ่มเป็นแขกของเขา

ระหว่างที่คุยกันอย่างออกรส โคยีซึ่งจะมาเป็นไกด์
นำทางชาวมาไซให้เราเล่าให้ฟังว่า เขาเรียนหนังสือที่
โรงเรียนสอนศาสนาและหัตถอุตสาหกรรมอังกฤษที่นั่น แต่ไม่ได้
อธิบายว่าทำไมถึงหันหลังให้กับวิถี “สมัยใหม่” เห็นได้ชัด
ว่าเขาเป็นผู้อาวุโสที่มีอิทธิพลมากทั้งที่เพิ่งอยู่ในวัยสี่สิบ แต่
เรื่องนี้ยังมีอะไรมากกว่านั้น มันแฝงไว้ด้วยสำนึกอันแรงกล้า
ในถิ่นที่อยู่และความพึงพอใจลึกลับในวิถีชาวบ้าน

ปกติแล้วชนเผ่ามาไซมักชอบพูดคุยกับคนที่รู้จัก มักคุ้นกันดี แต่ด้วยเหตุผลบางประการทำให้พวกเขาทั้งสองวันที่และไม่ไว้ใจคนแปลกหน้า โชคดีที่เราไม่ได้เป็นคนแปลกหน้ากันนานนัก

พวกเราทุกคนชื่นชอบโคยีมาก เขาเป็นคนมีไหวพริบ และชอบเข้าสังคม แถมยังมีทักษะพิเศษที่สามารถทำตัวให้เข้ากับทั้งสองโลก ซึ่งก็คือโลกของพวกเขาและโลกของหมู่บ้านเขาได้อย่างง่ายดาย โดยไม่ปล่อยให้กำแพงภาษาและวัฒนธรรมมาเป็นอุปสรรค เขาน้ำตาคลอระหว่งพูดถึงความแห้งแล้งที่รอบกองไฟเล็ก ๆ ในคืนนั้น คำพูดซึ่งเต็มไปด้วยอารมณ์ของเขาทำให้เราเข้าใจว่า สำหรับชนเผ่ามาไซแล้วความแห้งแล้งแทบไม่ต่างจากโทษประหาร

เช้าตรู่วันรุ่งขึ้น เราออกเดินทางจากโบมาของโคยี ผสมสะพายเป้ใบใหม่เอี่ยมอย่างภาคภูมิใจ ด้วยเทคโนโลยีการออกแบบสุดล้ำทำให้ตัวเป้มีน้ำหนักเบาแต่จุของได้ไม่อัน คุณเองก็น่าจะรู้จัก เป้ประเภทที่มีชิป ตัวล็อก และขอเกี่ยว แดมมีช่องใส่ของเต็มไปหมด ส่วนข้างในก็ยังแบ่งเป็นช่องย่อย ๆ อีกที่ ผมบรรจุของอัดแน่น ดูอย่างกับเป็นนายแบบที่หลุดออกมาจากโฆษณาในแค็ตตาล็อกของสินค้าแบรนด์พาตาโกเนียหรือแอลแอลบีนั้น ซึ่งก็แน่นอนว่าต้องเป็นเช่นนั้น เพราะผมเป็นหัวหน้าที่รับผิดชอบคนทั้งกลุ่ม ดังนั้นนอกจากชุดปฐมพยาบาลที่จำเป็นแล้ว ผมยังแบกทุกอย่างที่ไม่เพียงทำให้การเดินทางของเราปลอดภัย แต่ยังคงสนุกด้วย ถึงแม้จะไม่ใส่ลูกเสือผมก็เชื่อในคติพจน์ “จงเตรียมพร้อม” จึงต้องมั่นใจว่าผมเตรียมตัวพร้อมสำหรับทุกสถานการณ์แล้ว

ระหว่างเดินทางโคยี่ข้าเลื่องมองเบ้ของผมตลอด บางครั้งผมเห็นเขามองและคิดในใจว่าเจ้าตัวคงกำลังเปรียบ เทียบระหว่างสัมภาระหนักอึ้งที่ผมแบกมากับของของเขาที่มี แค่หอกกับกิ่งไม้ไว้ต้อนฝูงสัตว์ ในที่สุดเราก็ได้คุยกันเรื่องเบ้ ของผม ทำทางเขาเหมือนอยากรู้ว่าข้างในมีอะไร ผมจึง ออกตัวขออดเองด้วยความกระหึ่มคิดว่าอีกฝ่ายต้อง ประทับใจ ผมอยากให้เขาเห็นว่าผมเตรียมตัวมาดีและพร้อม รัมือกับทุกสถานการณ์แค่ไหน

และแล้วก็สบโอกาส ช่วงบ่ายแก่ ๆ ระหว่างที่เรา กำลังตั้งแคมป์ใกล้โอบมาอีกแห่ง ผมเตรียมหยิบของในเบ้ ออกมาเรียงหมวดเขาอย่างภูมิใจนำเสนอ ผมปลดตัวลือกร ู๊ดชิป ดึงแถบหนามเตย แล้วจึงหยิบข้าวของจากช่องเล็ก ช่องน้อยทุกช่องในกระเป๋าซึ่งมีแต่ของแจ่ง ๆ แปลก ๆ ทั้ง ชุดช้อนส้อม สารพัดเครื่องมือสำหรับตัดและชุด กล้อง ดูดาว อุปกรณ์สำหรับค้นหาทิศทางและอ่านแผนที่ สิ่งที่ใช้ เขียนหนังสือ นอกจากนั้นยังมีเสื้อผ้าหลายขนาดไว้ใช้งาน ได้หลายประเภท เครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาขวดเล็ก ขวดน้อย กระเป๋าขนน้ำที่ใช้ใส่ได้ทุกอย่าง เรียกได้ว่ามีแต่ ของน่าทึ่งทั้งนั้น!

เมื่อผมนำทุกสิ่งทุกอย่างออกมากองจนครบ ภาพ ตรงหน้าก็เหมือนภาพประกอบในบทความเกี่ยวกับการเป็น “นักสำรวจตัวจริง” ซึ่งแสดงให้เห็นสารพัดของที่จำเป็นต่อ การเดินทางไปยังอีกฟากโลกให้สำเร็จ ไม่ต้องบอกก็รู้ว่าผม ภูมิใจกับสมบัติพวกนี้ขนาดไหน

ผมมองโคยี่เพื่อดูปฏิกิริยาของอีกฝ่าย เขาดูจะแอบ ข้าอยู่ในที่แต่ไม่ได้บรีปากพูดอะไร ผมเข้าใจเขานะ พอมอง

ข่าวของที่เรียงรายตรงหน้าแล้วผมเองก็ไม่รู้จะพูดอะไร เหมือนกัน

หลังจ้องมองของทุกอย่างอยู่สักพัก ในที่สุดโคบี้ก็หัน มาถามผมด้วยคำถามง่าย ๆ แต่จริงจังว่า

“ทั้งหมดนี้ทำให้คุณมีความสุขไหม”

คำถามนั้นทรงพลังมาก คำพูดของเขาดูจะแทงใจดำ ทำให้ผมได้คิดถึงสิ่งที่ยึดถืออยู่ลึก ๆ ในใจ บอกตามตรงว่า ในเย็นวันนั้นผมยังตอบคำถามของเขาไม่ได้ และแม้จะผ่านไป มาหลายสัปดาห์ผมก็ยังตอบให้ชัด ๆ ไม่ได้อยู่ดี

มีแวบหนึ่งที่คำถามของเขาทำให้ผมฉุกคิดถึงทุกสิ่งที ผมกำลังแบกและเหตุผลที่ต้องแบก ซึ่งไม่ใช่แค่เฉพาะการ เดินทางครั้งนั้น แต่เป็นตลอดชีวิตของผม

ผมอยากอธิบายให้โคบี้ฟัง (รวมถึงตัวผมเองด้วย) จึงหันกลับไปสำรวจของทุกอย่างที่มีเพื่อตัดสินใจว่ามันทำให้ ผมมีความสุขได้จริงไหม เรานั่งคุยกันอยู่รอบกองไฟจน ดึกดื่น ระหว่างที่เขาฟังผม ผมก็ฟังตัวเองด้วย เพราะคิด ได้ว่านี่เป็นการแยกแยะสิ่งที่เป็นจริง ๆ ในชีวิต

การตอบคำถามนั้นช่วยให้ผมตระหนักถึงความจริง ที่ว่า ของบางอย่างทำให้ผมมีความสุข แต่หลายอย่าง กลับไม่ได้ช่วยอะไร อย่างน้อยก็ไม่ถึงขั้นที่ต้องแบกติดตัว มาด้วย ดังนั้น ระหว่างจัดกระเป๋าใหม่ผมจึงจับมันแยก ไว้ต่างหาก ก่อนจะยกให้คนท้องถิ่นไปในที่สุด ผมเดินทาง ต่อโดยไม่มีของพวกนั้น แม้ไม่แน่ใจว่าจะมีวันที่จำเป็นต้อง ใช้หรืออยากมีมันอีกไหม แต่ที่แน่ ๆ คือผมไม่ได้รู้สึกทุกข์ใจ ที่ไม่มีมันติดตัวในตอนนี้